

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ФАКТОР УДОСКОНАЛЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ

©2022 ШАПОВАЛОВА І. О., ЗАВГОРОДНІЙ А. В., МАРКОВА Т. Д., ТРИШИН Ф. А.

УДК 65.012.4: 004
JEL Classification: L86; M20

Шаповалова І. О., Завгородній А. В., Маркова Т. Д., Тришин Ф. А.

Інформаційні технології як фактор удосконалення функціонування підприємств

У статті досліджено шляхи вдосконалення діяльності підприємств на основі інформаційних технологій. Встановлено, що для всіх підприємств, незалежно від того, які вони переслідують цілі та які реалізують стратегії, ключовим фактором успіху, що забезпечує їх успішне функціонування, є розвинені інформаційні системи та інформаційні технології в корпоративному управлінні. Інформаційні системи та інформаційні технології проникають у всі сфери діяльності підприємства. Відмічено, що для ефективного забезпечення роботи підприємств використовують інформаційні системи, що включають засоби Internet, які дозволяють здійснювати ефективне керівництво в режимі on-line. Наголошено на тому, що основними дієвими шляхами застосування інформаційних технологій є автоматизація документообігу в електронному офісі, створення телекомунікаційних мереж і систем, розвиток інформаційних систем, баз даних і знань у фінансово-економічній сфері, у менеджменті та маркетингу, розробка сучасних систем підтримки прийняття управлінських рішень. Підкреслено, що основні зміни бізнесу під впливом інформаційних технологій: електронні транзакції безпосередньо між учасниками угод без посередників, обслуговування клієнтів як визначальна функція у всіх галузях бізнесу, необхідність переведення внутрішніх бізнес-процесів компанії на електронну основу. За допомогою інформаційних систем можна змінити будь-яку організацію, зробивши її динамічнішою за рахунок удосконалення трьох основних складових будь-якої діяльності – відносин з клієнтами, партнерами та співробітниками. Бурхливий розвиток інформаційних технологій зробив сучасний бізнес надзвичайно динамічним. Підприємства, які встигають йти в «ногу» з вимогами часу, набувають явних конкурентних переваг. Найважливішим завданням управління є встановлення та підтримання динамічної взаємодії підприємства з навколишнім середовищем, покликане забезпечити їй переваги у сучасних умовах. Доведено, що інформаційні технології необхідно розглядати як один із факторів удосконалення функціонування підприємств, оскільки в сучасних умовах точність і оперативність прийняття управлінських рішень на підприємствах стає життєвою необхідністю, оскільки всі рішення приймаються на основі одержуваної інформації, а інформаційні технології є високоефективним інструментом обробки інформаційних потоків.

Ключові слова: інформаційні технології, IT, діджиталізація, удосконалення функціонування підприємств, інтернет, онлайн.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2022-1-93-98>

Рис.: 2. **Бібл.:** 10.

Шаповалова Інга Олексіївна – доктор економічних наук, доцент, професор кафедри економіки та інформаційних технологій, Відокремлений структурний підрозділ Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» Миколаївський інститут розвитку людини (вул. 2 Військова, 22, Миколаїв, 54003, Україна)

E-mail: Alan-tech@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1588-3910>

Завгородній Андрій Володимирович – доктор економічних наук, кандидат фізико-математичних наук, професор, заступник директора Відокремленого структурного підрозділу Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» Миколаївський інститут розвитку людини (вул. 2 Військова, 22, Миколаїв, 54003, Україна)

E-mail: andrew-mdu@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2598-2106>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/4667626/andrii-zavhorodnii/>

Маркова Тетяна Дмитрівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент, кафедра цифрових технологій фінансових операцій, Одеська національна академія харчових технологій (вул. Канатна, 112, Одеса, 65039, Україна)

E-mail: markova.tetiana17@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9437-2635>

Тришин Федір Анатолійович – кандидат технічних наук, доцент, проректор, Одеська національна академія харчових технологій (вул. Канатна, 112, Одеса, 65039, Україна)

E-mail: m_ftrishyn@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5994-3538>

UDC 65.012.4: 004
JEL Classification: L86; M20

Shapovalova I. O., Zavorodnii A. V., Markova T. D., Trishyn F. A. Information Technology as a Factor Improving the Functioning of Enterprises

The ways to improve the activities of enterprises using information technology are analyzed. It is established that for all enterprises, regardless of the goals they pursue and the strategies they implement, developed information systems and information technology in corporate governance are the key success factor that ensures their successful functioning. Information systems and information technology penetrate all spheres of enterprise activity. It is noted that to effectively ensure the operation of enterprises information systems are used, the Internet among them, which allows for carrying out effective management on-line. It is emphasized that the main effective ways of using information technology are the following: automation of document flow in e-office; creation of telecommunication networks and systems; development of information systems, databases, and knowledge in finance, economy, management, and marketing; and development of modern management decision support systems. The main changes in business occurring under the influence of information technology are the following: electronic transactions made directly between the parties without turning to intermediaries; customer service as a defining function in all business areas; necessity to transfer paper-based internal business processes to digital management. With information systems, any organization can change and become more dynamic by improving the three main components of any activity, namely relations with customers, partners, and employees. The rapid development of information technology has made modern business extremely dynamic. Businesses keeping up with the times gain a clear competitive advantage. The most important task of governance is to establish and maintain dynamic interaction of an enterprise with the environment in order to provide the former with benefits in current conditions. It is proved that information technology should be considered one of the factors improving the functioning of enterprises, because nowadays the accuracy and promptness of management decisions become vital, as all decisions are made based on information, and information technology is a highly efficient tool for processing information flows.

Keywords: information technology, IT, digitalization, improvement of enterprise functioning, internet, online.

Fig.: 2. **Bibl.:** 10.

Shapovalova Inha O. – Doctor of Sciences (Economics), Associate Professor, Professor of the Department of Economics and Information Technology, Separate Structural Subdivision of Open International University of Human Development «Ukraine» Mykolaiiv Institute of Human Development (22 2 Viiskova Str., Mykolaiiv, 54003, Ukraine)

E-mail: Alan-texno@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1588-3910>

Zavorodnii Andrii V. – Doctor of Sciences (Economics), Candidate of Sciences (Physics and Mathematics), Professor, Deputy Director of the Separate Structural Subdivision of Open International University of Human Development «Ukraine» Mykolaiiv Institute of Human Development (22 2 Viiskova Str., Mykolaiiv, 54003, Ukraine)

E-mail: andrew-mdu@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2598-2106>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/4667626/andrii-zavorodnii/>

Markova Tetiana D. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Digital Technologies of Financial Operations, Odesa National Academy of Food Technology (112 Kanatna Str., Odesa, 65039, Ukraine)

E-mail: markova.tetiana17@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9437-2635>

Trishyn Fedir A. – Candidate of Sciences (Engineering), Associate Professor, Pro-rector, Odesa National Academy of Food Technology (112 Kanatna Str., Odesa, 65039, Ukraine)

E-mail: m_ftrishyn@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5994-3538>

Вступ. Сьогодні конкурентні переваги набагато складніше придбати лише за рахунок інвестицій у фізичні активи. Здатність підприємства мобілізувати та використати свої нематеріальні активи стала більш значущим фактором.

Висока конкуренція дає можливість вижити підприємствам, які не просто орієнтуються на ринкове середовище, а тим, які досконально вивчають потреби кожної групи потенційних покупців і ставлять дані потреби в основу своєї стратегії розвитку. В останні кілька років спостерігалося безпрецедентне зростання інвестицій та застосування нових технологій.

Так, наприклад, 45 % капіталу США вкладається в інформаційні технології. Сьогодні організації оцінюють інвестиції у технології як спосіб ведення конкурентної боротьби, що дозволяє одночасно підвищити їх продуктив-

ність, рентабельність та якість роботи. У рамках політики модернізації української економіки увага майже винятково приділяється розвитку інформаційних технологій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемою виникнення інформаційних технологій, впровадження та доцільного використання у діяльності підприємств займалось чимало вітчизняних і зарубіжних учених, зокрема: Бензарь А. С., Болтянська Н. І., Верескун М. В., Гусева О. Ю., Легомінова С. В., Луцький М. Г., Ляшов Д. В., Маніта І. Ю., Новак В. О., Пестова О. А., Погорелов С. М., Терещенко Л. О., Симоненко Ю. Г., Сніжко О. С., Струтинська І. В., Тимофеева В. О., Чумаченко І. В., Янчук Т. В. та ін. [1–10]. Водночас залишається нерозв'язаною низка проблем, пов'язаних з інформаційними технологіями та дослідженням їх як фактору вдосконалення діяльності підприємств.

Мета статті: визначити шляхи вдосконалення діяльності підприємств на основі інформаційних технологій.

Викладення результатів дослідження. В економічній науці відсутня єдність поглядів щодо ролі інформаційних технологій в удосконаленні функціонування підприємств, підвищення якості їхніх товарів та послуг та підвищенні їх конкурентоспроможності. У центрі уваги зазвичай виявляються окремі аспекти: застосування комп'ютерів (як технічні, і бізнес-складові цього процесу), Інтернет, «розумні/smart» пристрої (англ. Internet of Things, IoT). Однак комплексний підхід до ІТ у їхній повній сукупності відсутній. Пропоновані підходи адресовані насамперед підприємствам, які мають власні значні компетенції у сфері ІТ (або мають можливість залучити їх зі сторони). Тоді як підприємствам, далеким від передових розробок, приділяється набагато менше уваги. Швидкий розвиток ІТ не залишає сумніву в їх важливості та необхідності для підприємств, але так само швидке їх старіння і легкість тиражування ставить під сумнів можливість побудови на їх основі стійких конкурентних переваг. На протипагу широко поширеному у вітчизняній літературі терміну «високі технології» не вироблено усталене україномовне поняття, англійським аналогом якого є термін «low-tech».

Історія розвитку інформаційних технологій йде далеко вглиб історії людства, що говорить нам про важливість ІТ. Перша відома людству інформаційна технологія – передача знань у спадок усно. Пізніше виникає писемність і з'являється можливість накопичувати та зберігати інформацію, а також передавати у неспотвореному вигляді. Удо-

сконалюватись цим процесам допоміг винахід друкарського верстата та поява книгодрукування. Однією з перших комунікаційних технологій (передача інформації з відривом) може вважатися сигналізація (наприклад, з допомогою диму). Згодом зміну цього способу передачі приходять пошта, телеграф, телефон, радіо, телебачення.

До середини ХХ століття всі технології обробки інформації зводилися до елементарних схем обчислення (за допомогою рахунків, механічного арифмометра, логарифмічної лінійки). Після того, як у 1949 р. було збудовано першу ЕОМ, з'явилися автоматизовані інформаційні технології.

Перспектива увійти до нового інформаційного співтовариства змушує провідні галузі економіки впроваджувати процеси інформатизації. Адже всім добре відомо, що сучасні корпоративні інформаційні системи відіграють таку важливу роль, яку зіграла свого часу поява машин. Практично на їх основі розвивається науково світова економіка. Інформаційні технології дозволяють інтегрувати всі бізнес-процеси підприємства за єдиними правилами та забезпечити оперативне отримання керівництвом інформації про всі сторони діяльності підприємства.

Інтенсивний розвиток та впровадження в економіку ефективних інформаційно-комунікаційних технологій, що дозволяють оптимізувати діяльність підприємств за трьома найважливішими параметрами – часом, продуктивністю, прибутком – слугує новим витком у становленні інформаційного суспільства. Місце інформаційних технологій в удосконаленні діяльності підприємств відображено на рис. 1.

Рис. 1. Місце інформаційних технологій в удосконаленні діяльності підприємств

Джерело: складено авторами

Так, основні зміни бізнесу під впливом інформаційних технологій: електронні транзакції безпосередньо між учасниками угод без посередників, обслуговування клієнтів як визначальна функція у всіх галузях бізнесу, необхідність переведення внутрішніх бізнес-процесів компанії на електронну основу. За допомогою інформаційних систем можна змінити будь-яку організацію, зробивши її динамічнішою за рахунок удосконалення трьох основних складових будь-якої діяльності – відносин з клієнтами, партнерами та співробітниками.

Основні шляхи вдосконалення діяльності підприємств на основі інформаційних технологій відображені на рис. 2.

Крім того, що інформаційні технології змінили спосіб праці людей, вони також змінили способи конкуренції підприємств. Хоча перші комп'ютери насамперед використовувалися для автоматизації ручної праці, у XXI столітті інформації автоматизація навіть не обговорюється. Су-

часні підприємства не лише автоматизують, але й активно розробляють нові засоби застосування ІТ для досягнення нових конкурентних переваг. Зазвичай підприємці конкурували одним із двох способів:

- 1) вартістю, тобто дешевими товарами чи послугами;
- 2) диференціацією продуктів або послуг для клієнтів відповідно до якості.

Починаючи з 60-х років, коли корпорації стали встановлювати комп'ютери у відділі бухгалтерського обліку, успішна конкуренція забезпечувалась завдяки зниженню цін за рахунок застосування ІТ. Комп'ютери автоматизували діалогову обробку запитів, зменшували тимчасовий цикл та забезпечували оперативні дані для прийняття рішення.

Поява технологічних нововведень у 80-х роках відкрила додаткові можливості, такі як зменшення часу розробки нових виробів завдяки застосуванню інструменталь-

Вивчення інформації про збут в оперативному режимі – так легко виявити закономірності та дискутувати. Слід враховувати глобальні тенденції та одночасно забезпечувати індивідуальний підхід до клієнтів	Застосування для аналізу діяльності ПК. Потрібно позбавити інтелектуальних працівників від рутини і дати їм можливість виконувати роботу, що дійсно потребує розумових зусиль, з удосконалення продукції та послуг, а також підвищення рентабельності	Своєчасний обмін інформації. Скорочувати цикл підготовки товарів за рахунок переходу на електронні транзакції з усіма постачальниками та партнерами та перетворити усі бізнес-процеси для злагодженої, синхронної роботи за принципом «точно вчасно»
Застосування електронних інструментальних засобів для ліквідації рутинних операцій на місцях, а також виконання інтелектуальної роботи	Інформаційні технології як фактор удосконалення функціонування підприємств	Використання електронного інструментарію для створення віртуальних груп із співробітників різних підрозділів. Нехай вони обмінюються інформацією та разом втілюють свої ідеї – все це у реальному часі та незалежно від географічного положення кожного. Потрібно створити електронний літопис своєї організації, нехай співробітники її вивчають
Перетворення всіх паперових процесів на електронні, усунувши цим «вузькі місця» під час здійснення ділових операцій		Використання електронних засобів надання послуг та збуту товарів, щоб усунути посередників. Якщо ж ви є посередником, застосуйте електронні інструментальні засоби для додавання корисних якостей пропонованим товарам або послугам
Створення електронного зворотного зв'язку для підвищення ефективності фізичних процесів та якості пропонованих товарів та послуг. Нехай кожен співробітник отримує можливість легко відстежувати всі ключові показники діяльності підприємства	Застосування електронних систем для направлення рекламаций клієнтів саме тим працівникам, які реально можуть удосконалити продукт чи послугу	Використання електронних комунікацій для перевизначення характеру бізнесу та його меж. Слід динамічно розширювати чи звужувати бізнес залежно від ситуації над ринком під час здійснення комерційної діяльності
Забезпечення обміну інформацією за допомогою електронної пошти - реакція на події відбуватиметься з належною швидкістю		Надання замовникам самостійності у вирішенні своїх проблем за допомогою електронних інструментальних засобів, при цьому вказати свою ділову контактну адресу для реакції на найскладніші та найзначніші клієнтські запити

Рис. 2. Концептуальна матриця шляхів удосконалення діяльності підприємств на основі інформаційних технологій

Джерело: складено авторами

них засобів автоматизованого проектування, оптимізації процесів комп'ютеризованими експертними системами управління та своєчасній зміні потокової лінії плануючими системами, які інтегрують наукові дослідження та комерційну інформацію у виробництво.

Протягом 80-х років ІТ послужили неоціненну службу для диференціації товарів та послуг відповідно до якості. Так, з розвитком прикладного програмного забезпечення комерційний персонал став своєчасно отримувати необхідну для обслуговування клієнтів інформацію, і навіть надання інформаційних послуг (регулювання грошових потоків, довідкова інформація для різних галузей), цим підвищуючи конкурентоспроможність. Так звані стратегічні інформаційні технології на той час призвели до перетворення способу ведення бізнесу.

Сьогодні підприємства підвищують конкурентоспроможність не тільки за рахунок низьких цін та високої якості, але й за рахунок задоволення індивідуальних потреб покупця. Так звані «масові налаштування» ІТ, що з'явилися в цей час, використовуються для перенастроювання процесів (з урахуванням специфіки робочих груп) з метою швидкого переоснащення виробництва під потреби конкретного клієнта. Понад 20 років менеджери та технологи ведуть суперечку щодо впливу комп'ютеризації на підприємства. Справа в тому, що сьогоднішня комп'ютерна революція немислима як без культурних змін в організаціях, так і без технічних змін, що їх підтримують (і викликають). Проте, швидше за все, це дискусія про те, як комп'ютери допомагають людям змінити концепції управління підприємством, а також забезпечують ці зміни. Останні не обов'язково викликані самою технологією, але вона посилює інші тенденції, такі, як наділення персоналу відповідними повноваженнями, перепроектування бізнесу та самоврядування.

Вітчизняні науковці також ведуть дискусію з приводу ролі інформаційних технологій у функціонуванні підприємств. Так, Струтинська І. В. у своїх наукових працях пропонує реалізацію проекту з розроблення карти цифрової трансформації бізнесу як стратегічно важливе рішення, яке часто порівнюють з революційними перетвореннями, запевняючи, що ефект від впровадження цього проекту є дуже значним. Бізнес, який працює на основі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, це ефективний та конкурентоспроможний бізнес, який буде готовий до євроінтеграційних процесів та виходу на міжнародні ринки [8].

Як один із найбільш надійних індикаторів рівня розвитку різних сфер діяльності рівень розвитку інформаційних продуктів і послуг інформатизації підприємства розглядають Новак В. О., Симоненко Ю. Г., Луцький М. Г. Вчені вважають, що вагомими результатами щодо розвитку цього напрямку повинні бути показники стабільності діяльності підприємства та зацікавленість споживачів у продукції. Це дасть можливість збільшити обсяги виробництва й продажу продукції, розширити сфери послуг, що надаються, розвинути систему електронної торгівлі, а також зменшити витрати на рекламну діяльність. Своєю чергою, буде досягнуто підвищення конкурентоздатності продуктів і послуг вітчизняного виробництва і забезпечений їх вихід на світовий ринок [5].

Роль інформаційних технологій в сільськогосподарських підприємствах розглядають у своїх роботах Болтянська Н. І., Маніта І. Ю. та Подашевська О. Зокрема, стверджуючи, що застосування інформаційно-комунікаційних технологій – це шлях до стійкого сільського господарства шляхом диверсифікації технологій, культур і порід худоби, через мережу, що об'єднує всіх учасників АПК. Але на шляху нових технологій виникають і такі суттєві перешкоди, як висока вартість їх впровадження на індивідуальних фермах і неолік знань і навичок у фермерів [1].

Основною причиною перетворення інформаційних технологій на потужну силу впливу на діяльність організації Погорелов С. М. називає те, що інформація часто виступає в ролі основного продукту обміну при здійсненні угод. Ліквідація проміжних ланок обумовлюється впровадженням інформаційних технологій, які створюють додаткову вартість інформації за рахунок автоматизації процесів обробки, збереження, передачі і перетворення в зручніші та доступніші широкій аудиторії форми для ефективного й оперативного використання [7].

Янчук Т. В. стверджує, що користь від впровадження ІТ слід шукати не в миттєвому зниженні витрат та зростанні економічної ефективності підприємства. На її думку, користь полягає, насамперед, у тому, що в ході впровадження ІТ на підприємстві розробляються технології ефективного управління, які забезпечують координацію управлінської діяльності та ефективне досягнення стратегічних і оперативних цілей підприємства [10].

В основі удосконалення бізнес-процесів Гусева О. Ю. та Легомінова С. В. вбачають встановлення ефективних, швидких внутрішньооптимальних комунікацій між співробітниками підприємства за допомогою діджиталізації, які спрямовані на досягнення головної мети підприємства – пришвидшення операційних можливостей та прозорості бізнес-процесів в цілому, створення комфортних умов для споживача послуг [3].

Проведені дослідження Верескун М. В., Гусева О. Ю., Ляшов Д. В. свідчать, що основними складовими розвитку сучасних ІТ є розвиток їх апаратного та програмного забезпечення, що чинить безпосередній вплив на розвиток методологій управління підприємствами, зокрема: зменшення розмірів і підвищення швидкості дії обчислювальних пристроїв, а також всебічне використання мережевих технологій на всіх рівнях від глобального (мережа Internet) до локального (внутрішні мережі окремих підприємств) та розробка спеціального програмного забезпечення [2].

Бурхливий розвиток інформаційних технологій останніми роками зробив сучасний бізнес надзвичайно динамічним. Підприємства, які встигають йти в «ногу» з вимогами часу, набувають явних конкурентних переваг. Найважливішим завданням управління є встановлення та підтримання динамічної взаємодії підприємства з навколишнім середовищем, покликане забезпечити їй переваги у сучасних умовах.

Висновки. Таким чином, для всіх підприємств та організацій, незалежно від того, які вони переслідують цілі та які реалізують стратегії, розвинені інформаційні системи та інформаційні технології корпоративного управління, є ключовим фактором успіху, що забезпечує їх успішне

функціонування. Інформаційні системи та інформаційні технології проникають у всі сфери діяльності підприємства. Для ефективного забезпечення роботи підприємств використовують інформаційні системи, що включають засоби Internet, які дозволяють здійснювати ефективне керівництво в режимі on-line. Основними дієвими застосуваннями інформаційних технологій на сучасному етапі є автоматизація документообігу в електронному офісі, створення телекомунікаційних мереж і систем, розвиток інформаційних систем, баз даних та знань у фінансово-економічній сфері, у менеджменті та маркетингу, розробка сучасних систем підтримки прийняття управлінських рішень. У сучасних умовах точність і оперативність прийняття управлінських рішень на підприємствах стає життєвою необхідністю, оскільки всі рішення приймаються на основі одержуваної інформації, а інформаційні технології є високоєфективним інструментом обробки інформаційних потоків. Тому інформаційні технології необхідно розглядати як один із факторів удосконалення функціонування підприємств.

ЛІТЕРАТУРА

1. Болтянська Н. І., Маніта І. Ю., Подашевська О. Проблеми і перспективи розвитку інформаційних технологій в сільському господарстві. *Праці Таврійського державного агротехнологічного університету*. 2020. Вип. 20. Т.4 : Технічні науки. С. 175–185.
2. Верескун М. В., Гусєва О. Ю., Ляшов Д. В. Розвиток інформаційних технологій як фактор трансформації методології управління підприємствами. *Ефективна економіка*. 2015. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4618>
3. Гусєва О. Ю., Легомінова С. В. Діджиталізація – як інструмент удосконалення бізнес-процесів, їх оптимізація. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2018. № 1 (23). С. 33–39.
4. Інформаційні технології та інновації в економіці, управлінні проектами і програмами : монографія / за заг. ред В. О. Тимофєєва, І. В. Чумаченко. Харків : ХНУРЕ, 2016. 402 с.
5. Новак В. О., Симоненко Ю. Г., Луцький М. Г. Інформатизація як конкурентна перевага підприємства. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2007. № 2. С. 36–40.
6. Пестова О. А., Бензарь А. С. Інформація як фактор виробництва та інструмент інновацій в управлінні підприємством. *Нобелівський вісник*. 2019. № 1 (12). С. 95–102.
7. Погорелов С. М. Особливості застосування інформаційних технологій в менеджменті та економіці. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки)*. 2018. № 19 (1295). С. 151–155.
8. Струтинська І. В. Інформаційні технології організації бізнесу – імператив інноваційного розвитку бізнес-структур. *Галицький економічний вісник*. 2018. Т. 55. № 2. С. 40–49.
9. Терещенко Л. О., Сніжко О. С. Інформаційні технології в управлінні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2011. № 12. С. 28–31.
10. Янчук Т. В. Значення механізму впровадження інформаційних технологій у господарській діяльності підприємств. *Економіка і організація управління*. 2016. № 4 (24). С. 269–277.

REFERENCES

- Boltianska, N. I., Manita, I. Yu., and Podashevskaya, O. "Problemy i perspektivy rozvytku informatsiinykh tekhnolohii v silskomu hospodarstvi" [Difficulties and Prospects for the Development of Information Technologies in Agriculture]. *Pratsi Tavriiskoho derzhavnoho ahrotekhnolohichnoho universytetu*, vol. 4 : Tekhnichni nauky, no. 20 (2020): 175-185.
- Husieva, O. Yu., and Lehominova, S. V. "Didzhytalizatsiia - yak instrument udoskonalennia biznes-protsesiv, yikh optymizatsiia" [Digitalization - as a Tool for Improving Business Processes, Their Optimization]. *Ekonomika. Menedzhment. Biznes*, no. 1(23) (2018): 33-39.
- Informatsiini tekhnolohii ta innovatsii v ekonomitsi, upravlinni proektamy i prohramamy [Information Technology and Innovation in Economics, Project and Program Management]. Kharkiv: KhNURE, 2016.
- Novak, V. O., Symonenko, Yu. H., and Lutskyi, M. H. "Informatyzatsiia yak konkurentna perevaha pidpriemstva" [Informatization as a Competitive Advantage of the Enterprise]. *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini*, no. 2 (2007): 36-40.
- Piestova, O. A., and Benzar, A. S. "Informatsiia yak faktor vyrobnytstva ta instrument innovatsii v upravlinni pidpriemstvom" [Information as a Factor of Production and a Tool of Innovation in Enterprise Management]. *Nobelivskiy visnyk*, no. 1(12) (2019): 95-102.
- Pohorielov, S. M. "Osoblyvosti zastosuvannia informatsiinykh tekhnolohii v menedzhmenti ta ekonomitsi" [Features of the Use of Information Technology in Management and Economics]. *Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu «Kharkivskiy politekhnichnyi instytut» (ekonomichni nauky)*, no. 19(1295) (2018): 151-155.
- Strutynska, I. V. "Informatsiini tekhnolohii orhanizatsii biznesu - imperatyv innovatsiinoho rozvytku biznes-struktur" [Information Technologies of Business Organization Are an Imperative of Innovative Development of Business Structures]. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk*, vol. 55, no. 2 (2018): 40-49.
- Tereshchenko, L. O., and Snizhko, O. S. "Informatsiini tekhnolohii v upravlinni" [Information Technology in Management]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 12 (2011): 28-31.
- Vereskun, M. V., Husieva, O. Yu., and Liashov, D. V. "Rozvytok informatsiinykh tekhnolohii yak faktor transformatsii metodolohii upravlinnia pidpriemstvamy" [Development of Information Technologies as a Factor in the Transformation of Enterprise Management Methodology]. *Efektivna ekonomika*. 2015. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4618>
- Yanchuk, T. V. "Znachennia mekhanizmu vprovadzhenia informatsiinykh tekhnolohii u hospodarskii diialnosti pidpriemstv" [The Importance of the Mechanism of Introduction of Information Technologies in the Economic Activity of Enterprises]. *Ekonomika i orhanizatsiia upravlinnia*, no. 4(24) (2016): 269-277.

Стаття надійшла до редакції 04.03.2022 р.